

Sarral

Situat a la riba dreta del riu Vallverd, afluent de l'Anguera, la Vila de Sarral s'ubica al centre del que podem considerar la Conca de Barberà estricta, una cubeta natural limitada per les Muntanyes de Prades, les Serres del Tallat, de Queralt i de Brufaganya, el Comaverd i el Cogulló, i la Serra de Miramar. En la part d'aquesta àrea muntanyenca que correspon al terme municipal de Sarral (des del Puig de Comaverd fins al Turó de Conills) –formada per terrenys de formació terciària, barrancades i serres de sòl clivellat-, l'Espai Xarxa Natura 2000 del Sistema Prelitoral Central inclou una mostra molt representativa dels ecosistemes mediterranis de muntanya, amb elements de la fauna i de la flora tan característics com el cabirol i el boix grèvol, per citar només dos exemples significatius. A les zones més planes, travessades per la confluència de les carreteres que uneixen l'Alt Camp, l'Anoia i l'Urgell, els camps de conreu i la implantació industrial més recent conformen un mosaic d'oportunitats que encercla una població de 1700 habitants que, pràcticament des dels seus inicis medievals, destaca per dos elements fonamentals en l'economia catalana: el vi i l'artesania

El cor vinícola i artesà de Catalunya

Un dels recorreguts a peu o en bicicleta més interessants que pot fer el visitant és la Ruta del Vi i de l'Artesania, un itinerari planer que permet conèixer de primera mà aquests dos pilars històrics. Corroboren aquest títol de cor vinícola i artesà de Catalunya els milers d'hectàrees de vinya i les pedreres d'alabastre que, des de segles, han estat font de riquesa i també d'inspiració d'aquest poble. A Sarraí es conreen diverses varietats de raïm, però destaquen el macabeu, el trepat i la parellada, si bé les varietats negres també han estat protagonistes de l'aposta comercial de primer ordre que va endegar la Cooperativa Vinícola durant l'últim quart del segle XX i que ha convertit aquesta institució -fundada el 1907 i que compta amb el magnífic celler modernista de Pere Domènech i Roura- en un focus destacadíssim de la cultura del vi i del cava al nostre país.

El Museu de l'Alabastre és un centre d'interpretació únic

Pel que fa a l'artesania, cal notar que a partir de les pedreres d'alabastre de Sarraí es va obrar, a banda dels altars de l'església parroquial, el retaule de Santa Maria de Poblet, obra de Damià Forment. La creativitat artística és

una característica pròpia de Sarraí, lloc de treball de l'artista Gil de Medina (segle XVI) i bressol d'una de les nissagues d'escultors més importants de Catalunya, els Espinalt (segles XVII-XIX). Avui Sarraí compta amb l'únic Museu d'Alabastre del nostre país, un espai on el visitant pot experimentar amb aquest mineral translúcid de tanta història.

Patrimoni i Natura

L'alt valor patrimonial d'alguns edificis i racons del seu vast terme fan d'aquesta

Vila un lloc molt suggerent, protagonista destacada de les rutes a peu o en BTT del col·leccionable *Sarral, Patrimoni i Natura* que edita i senyalitza l'ajuntament. Al casc antic és obligatòria una visita a l'església parroquial de Santa Maria, un gran temple barroc que compta amb un frontispici impressionant i un dels campanars més alts de la contrada. Dins del pati rectoral hom pot admirar la peça escultòrica més valuosa del patrimoni artístic sarralenc: el timpà romànic de finals del segle XIII. A la mateixa plaça de l'església comença un dels carrers més estrets de l'estat espanyol, l'anomenat carrer dels Jueus, hereu del call medieval. La fisonomia de carrers més aviat estrets que s'entrellacen dins d'un espai que, a vol d'ocell, permet copsar la ubicació de l'emmurallament i dels portals de la Vila, però també algunes cases senyorials (com la casa modernista de cal Garrofa, o l'edifici d'arquitectura colonial de cal Pallarès) i façanes nobles (com ca l'Anguera o ca l'Arnet) sedueixen el visitant. En entrar a la població per la carretera de Valls hem d'aturar-nos al Molí del Potau, un

L'Ermita dels Sants Metges: art i natura en una mateixa ruta

museu a l'aire lliure que permet entendre el funcionament de la mòlta ancestral.

Fora del nucli antic, a un quilòmetre de la població, cal pujar a l'ermita dels Sants Metges, santuari modern del 1970 que aprofita l'absis gòtic del segle XIV i que s'ha

convertit en l'edifici més emblemàtic de la Vila, ubicat enmig d'una àrea natural de lleure que també compta amb refugi municipal: les línies sinuoses del temple i el campanar d'espadanya, ideats per l'arquitecte sarralenc Josep Puig Torné, són culminats per la impressionant porta de reixa vidrada, obra de l'artista tapisser Josep Grau Garriga. Cal visitar també la resclosa romana del barranc de la Salada, única construcció d'aquest tipus existent a Catalunya, o el Molí del Temple, un reeixit exponent d'arquitectura industrial del segle XII. Finalment, són agregats de Sarral els antics pobles de Montbrió de la Marca i

Vallverd, indrets curulls d'història, gairebé paradisiacs, on la recent oferta gastronòmica i hotelera lliga perfectament amb la tranquil·litat que es respira als seus carrers i places.

La Fira de la Immaculada

Tot l'any és bo per venir i deixar-se seduir per Sarral i la seva gent: la Festa Major del darrer cap de setmana de juliol, la diada de Quintos de mitjan gener, la festa del vi novell de mitjan novembre, etc. Ara bé, si hi ha una data singular per conèixer aquesta població de la Conca, aquesta és la diada de la Fira de la Immaculada, el cap de setmana del 8 de desembre, una fira documentada ininterrompudament des del primer terç del segle XIII: Organització de rutes a peu per conèixer el terme sarralenc, jornada de portes obertes de la Cooperativa Vinícola, entitat que ofereix els seus productes avalats per milers de clients, i gastronomia i artesania pels carrers del nucli antic. Veniu a Sarral, coneixereu la riquesa del patrimoni, la seva gent i el perquè de ser el cor vinícola i artesà de Catalunya, elements tots aquests que ressonen de manera diàfana en els versos que el poeta Ramon Muntanyola va dedicar a Sarral: "Pedrera d'imatges, / mà esquerra i comerç, / hereus i colònies / per tot l'univers. / La fe en els Sants Metges, / l'endrec i la sal, / les portes obertes / són llei de Sarral". Benvinguts!

